

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

NR
49

RYNEK CUKRU

stan i perspektywy

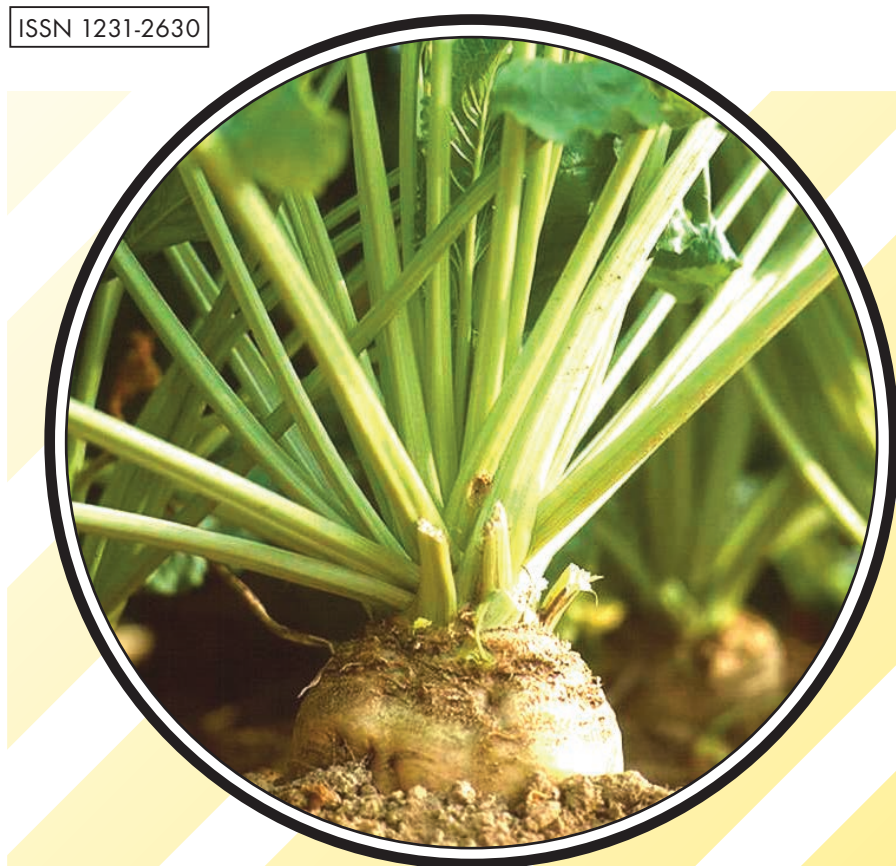
R O C Z N I K

CZASOPISMO UKAZUJE SIĘ OD 1992 ROKU

ISSN 1231-2630

**ANALIZY
RYNKOWE**

Redakcja naukowa
Piotr Szajner

KWIECIEŃ 2022

KOMITET REDAKCYJNY:

Sylvia Łaba
Renata Grochowska
Mariola Kwasek
Aldona Skarzyńska
Iwona Szczepaniak
Agnieszka Wrzochalska
Piotr Szajner

RECENZENT:

Iwona Szczepaniak

REDAKCJA NAUKOWA RYNKU CUKRU:

Piotr Szajner

Oceny i komentarze prezentowane w Analizach Rynkowych są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów.
Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji,
które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w publikacji, prosimy o podanie źródła.

Czasopismo przygotowano w Zakładzie Rynków Rolnych i Metod Ilościowych IERiGŻ PIB
Kierownik Zakładu – Piotr Szajner

WYDAWCA: Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowy Instytut Badawczy,
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
PROJEKT OKŁADKI: Leszek Ślipki
SKŁAD: Barbara Walkiewicz
DRUK: Dział Wydawnictw IERiGŻ PIB
Ark. wyd. 3,69

Spis treści

Reasumpcja	3
Summary	4
I. Sytuacja na rynku światowym	6
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	
II. Produkcja buraków cukrowych	11
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	
III. Stan przemysłu cukrowniczego	16
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	
IV. Popyt i ceny	21
<i>mgr inż. Krzysztof Hryszko</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	
V. Handel zagraniczny	27
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	
VI. Inne środki słodzące	31
<i>dr inż. Piotr Szajner</i>	
<i>Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB</i>	

Kampania cukrownicza 2021/2022 była szczególna, gdyż w związku z pandemią wywołaną przez COVID-19 zarówno plantatorzy, jak i przemysł cukrowniczy funkcjonowali w restrykcyjnych uwarunkowaniach, których podstawą były liczne ograniczenia i działania zapobiegawcze rozprzestrzenianiu się pandemii. Plantatorzy i przemysł cukrowniczy byli dobrze przygotowani do sytuacji epidemiologicznej w poszczególnych regionach kraju, gdyż kampania cukrownicza przebiegała bez większych trudności i przestojów w produkcji.

W sezonie 2021/2022 produkcja cukru w Polsce, według Związku Producentów Cukru, wyniosła 2300,7 tys. t i była o 15,8% większa niż w sezonie 2020/2021. Wzrost produkcji był konsekwencją większych zbiorów buraków cukrowych, które ze względu na korzystne warunki pogodowe w okresie kampanii charakteryzowały się wyższym wydatkiem cukru. W 2021 r. powierzchnia uprawy buraków cukrowych wykazywała niewielkie zmiany (ok. 250 tys. ha), a średni plon korzeni zwiększył się o 2,7% do 611 dt/ha. Zbiory buraków cukrowych wyniosły 15,3 mln t i były o 2,2% większe niż w sezonie poprzednim. Buraki cukrowe wykazywały wysoką polaryzację (17,21%), wobec 15,53% w kampanii 2020/2021, a średni wydatek cukru w omawianym okresie wzrósł z 13,44 do 15,07%. W rezultacie technologiczny plon cukru wyniósł 9,2 t/ha, wobec 7,9 t/ha w sezonie poprzednim.

Proces koncentracji uprawy buraków cukrowych uległ przyspieszeniu. Liczba plantatorów w 2021 r. zmniejszyła się do 27,3 tys. W związku z niewielkimi zmianami areалу uprawy buraków cukrowych powierzchnia średniej plantacji wzrosła do 9,2 ha. Baza surowcowa krajowego przemysłu cukrowniczego charakteryzuje się nadal bardziej rozdrobnioną strukturą niż u głównych konkurentów z UE-14. W 2021 r. nie wystąpiły zmiany strukturalne w przemyśle cukrowniczym. Buraki cukrowe były przetwarzane w 17 cukrowniach, które funkcjonują w strukturach czterech koncernów cukrowniczych.

Według wstępnych danych GUS, średnia cena skupu buraków cukrowych w 2021 r. wzrosła o 20,1% do 12,24 zł/dt. Głównymi czynnikami determinującymi wzrost cen skupu były przede wszystkim: wyższa zawartość cukru w dostarczonym do zakładów surowcu oraz poprawa koniunktury na światowym rynku i wzrost cen. W 2021 r., według danych ARiMR, stawka płatności do powierzchni uprawy buraków cukrowych wyniosła 1547,13 zł/ha, wobec 1514,30 zł/ha w 2020 r.

W 2021 r. zużycie cukru w Polsce spadło do ok. 1645 tys. t, wobec 1660 tys. t w 2020 r. Wzrost zużycia wystąpił w przemyśle spożywczym do 1145 tys. t i pozostałych działach gospodarki do ok. 75 tys. t, który nie zrekompensował mniejszej konsumpcji w gospodarstwach domowych (ok. 425 tys. t). Wpływ na to miały społeczno-gospodarcze skutki pan-

demii, w tym ograniczenia w działalności gospodarczej sektora HoReCa.

W 2021 r. ceny cukru na krajowym rynku były wyższe niż przed rokiem. Średnia cena zbytu cukru workowanego wzrosła o 5,2% do 2,01 zł/kg, a cukru paczkowanego o 8,5% do 2,17 zł/kg. W handlu detalicznym średnia cena w 2021 r. wyniosła 2,87 zł/kg i była o 5,2% wyższa niż przed rokiem. Wysokie ceny cukru i produktów ubocznych jego produkcji skutkowały poprawą sytuacji ekonomiczno-finansowej przemysłu cukrowniczego. W okresie trzech kwartałów 2021 r. zysk netto branży wzrósł do 235,7 mln zł, wobec 200,0 mln zł w analogicznym okresie 2020 r. W konsekwencji wzrosła rentowność brutto przemysłu cukrowniczego do 11,9%, a w ujęciu netto do 9,3%. Branża cukrownicza nadal realizowała duże inwestycje (311,1 mln zł), a ich wartość była o ok. 80% większa od odpisów amortyzacyjnych.

Według wstępnych danych, w 2021 r. eksport cukru zwiększył się o 14,3% do 672,2 tys. t. Wzrost światowych cen spowodował, że średnia cena eksportowa wyniosła 431 EUR/t, wobec 403 EUR/t w 2020 r. W konsekwencji wartość wywozu wzrosła o 22,3% do 289,6 mln EUR. Spadkowe tendencje wystąpiły w imporcie, który zmniejszył się o 10,0% do 187,7 tys. t i 75,8 mln EUR. Średnia cena importowa wyniosła podobnie jak przed rokiem 404 EUR/t. Branża cukrownicza pozostała eksporterem netto. Dodatkowo saldo wymiany

Tabela 1

Produkcja i rozdysponowanie cukru (tys. t)

Wyszczególnienie	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22 ^{a)}	2022/23 ^{b)}
Produkcja	2 192	2 065	1 987	2 301	2 000
Import	175	209	182	170	180
Zużycie krajowe	1 750	1 670	1 660	1 645	1 665
Eksport	764	587	653	750	650
Wskaźnik samowystarczalności (%)	125,3	123,7	119,7	139,9	120,1

^{a)} Dane nieostateczne.

^{b)} Prognoza IERiGŻ PIB.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ PIB na podstawie danych GUS, KOWR i MF.

wyniosło 484,5 tys. t, a wartościowo 213,8 mln EUR i było odpowiednio o 27,8 i 40,1% większe niż w 2020 r.

W 2022 r. uwarunkowania rynkowe ulegną znacznemu pogorszeniu, a zdecyduje o tym konflikt zbrojny w Ukrainie oraz ewentualne kolejne fale pandemii COVID-19, które będą stymulowały czynniki inflacyjne w gospodarce narodowej i wzrost cen zarówno płodów rolnych, ale również środków produkcji. Wojna w Ukrainie skutkuje także dużym kryzysem humanitarnym, którego wyrazem jest ogromna liczba uchodźców w Polsce.

W tych uwarunkowaniach makroekonomicznych i rynkowych powierzchnia uprawy buraków cukrowych w Polsce zmniejszy się do ok. 225 tys. ha. W warunkach średnich plonów ok. 600 dt/ha zbiory mogą osiągnąć poziom ok. 13,5 mln t, co umożliwi produkcję 1,8-2,0 mln t cukru. Produkcja będzie większa od krajowego zużycia i duże ilości cukru będą eksportowane. Równocześnie import utrzyma się na relatywnie niskim poziomie. Popyt na cukier nieznacznie wzrośnie do 1665 tys. t, co będzie wynikiem wzrostowych tendencji w gospodarce narodowej po pandemii oraz dużej liczby wojennych uchodźców z Ukrainy.

Według danych International Sugar Organization, światowa produkcja cukru wzrosła w sezonie 2021/2022 o 0,9% do 170,5 mln t, gdyż wzrost produkcji cukru buraczanego (o 7,9%) zrekompensował spadek produkcji cukru trzcinowego (o 0,9%). Światowe zużycie wzrosło o 0,7% do 172,4 mln t. W rezultacie zmniejszyły się zapasy końcowe do 94,4 mln t, których relacja do zużycia zmniejszyła się o 1,6 pkt proc. do 54,8%. Spadek zapasów końcowych wywołał wzrost światowych cen cukru surowego i białego, który był korzystny dla krajowych eksporterów.

SUMMARY

The sugar campaign 2021/2022 was unique, due to the COVID-19 pandemic, both growers and the sugar industry operated under restrictive conditions, based on numerous restrictions and preventive measures aimed at avoiding the spread of the pandemic. Growers and the sugar industry were well prepared for the epidemiological situation in individual regions of the country, as the sugar campaign went without major difficulties and production downtime.

In the season 2021/2022, sugar production in Poland, according to the Association of Sugar Manufacturers, amounted to 2,300.7 thousand tons and was 15.8% higher than in the 2020/2021 season.

The increase in production was a consequence of higher sugar beet harvests, which, due to favorable weather conditions during the campaign, were characterized by higher sugar yielding. In 2021, sugar beet cultivation area showed little changes (approx. 250 thousand ha), and the average root yield increased by 2.7% to 611 dt/ha. Sugar beet harvest amounted to 15.3 million tons and was 2.2% higher than in the previous season. Sugar beets showed high polarization (17.21%), as compared to 15.53% in the 2020/2021 campaign, and the average sugar yielding in the discussed period increased from 13.44 to 15.07%. As a result, technological sugar yield amounted to 9.2 t/ha, as compared to 7.9 t/ha in the previous season.

Concentration of sugar beet cultivation has accelerated. The number of growers in 2021 decreased to 27.3 thousand. Due to slight changes in the sugar beet cultivation acreage, the area of the average plantation increased to 9.2 ha. The raw material base of the domestic sugar industry is still characterized by a more fragmented structure than that of the main competitors from the EU-14. In 2021, there were no structural changes in the sugar industry. Sugar beets were processed in 17 sugar factories that operate within the structures of four sugar companies.

According to preliminary data of Statistics Poland, the average purchase price of sugar beet in 2021 increased by

Table 1
Production and disposal of sugar (thousand tons)

Description	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22 ^{a)}	2022/23 ^{b)}
Production	2 192	2 065	1 987	2 301	2 000
Import	175	209	182	170	180
Domestic consumption	1 750	1 670	1 660	1 645	1 665
Export	764	587	653	750	650
Self-sufficiency indicator (%)	125.3	123.7	119.7	139.9	120.1

^{a)} Data not final.

^{b)} IAFE NRI forecast.

Source: Study of IAFE NRI based on data from Statistics Poland, KOWR and the Ministry of Finance.

20.1% to 12.24 PLN/dt. The main factors determining the increase in purchase prices were primarily: higher sugar content in the raw material supplied to plants and improved global market conditions as well we increased prices. In 2021, according to ARMA data, the rate of payments to sugar beet cultivation area was 1,547.13 PLN/ha, as compared to 1,514.30 PLN/ha in 2020.

In 2021, consumption of sugar in Poland decreased to approx. 1,645 thousand tons, as compared to 1660 thousand tons in 2020. Increased consumption was recorded in the food industry to 1145 thousand tons and other sectors of the economy to approx. 75 thousand tons, which did not compensate for lower consumption in households (approx. 425 thousand tons). It was influenced by the socio-economic effects of the pandemic, including restrictions on the economic activity of the HoReCa sector.

In 2021, sugar prices on the domestic market were higher than in the previous year. The average selling price of bagged sugar increased by 5.2% to 2.01 PLN/kg, and for packaged sugar by 8.5% to 2.17 PLN/kg. In retail, the average price in 2021 was 2.87 PLN/kg and was 5.2% higher than in the previous year. High prices of sugar and its by-products improved the economic and financial situation of the sugar industry. In three quarters of 2021, net profit of the indus-

try increased to PLN 235.7 million, as compared to PLN 200.0 million in the corresponding period of 2020. Consequently, gross profitability of the sugar industry increased to 11.9%, and in net terms to 9.3%. The sugar industry continued to implement large investments (PLN 311.1 million), and their value was approx. 80% higher than depreciation charges.

According to preliminary data, in 2021, sugar exports increased by 14.3% to 672.2 thousand tons. Increase in world prices caused the average export price to be 431 EUR/t, as compared to 403 EUR/t in 2020. Consequently, the value of exports increased by 22.3% to EUR 289.6 million. Downward trends occurred in imports, which decreased by 10.0% to 187.7 thousand tons and EUR 75.8 million. The average import price was, similarly to the previous year, 404 EUR/t. The sugar industry remained a net exporter. The positive exchange balance amounted to PLN 484.5 thousand tons, with a value of EUR 213.8 million and was, respectively, 27.8 and 40.1% higher than in 2020.

In 2022, market conditions will significantly worsen, and this will be determined by the armed conflict in Ukraine and possible subsequent waves of the COVID-19 pandemic, which will stimulate inflationary factors in the national economy and an increase in the prices of both agricultural produce and means

of production. The war in Ukraine also results in a major humanitarian crisis, which is expressed in the huge number of refugees in Poland. Under such macroeconomic and market conditions, sugar beet cultivation area in Poland will decrease to approx. 225 thousand ha. Under the conditions of average yields of approx. 600 dt/ha, harvest may reach the level of approx. 13.5 million tons, which will enable the production of 1.8-2.0 million tons of sugar. Production will exceed domestic consumption and large amounts of sugar will be exported. At the same time, imports will remain relatively low. Demand for sugar will slightly increase to 1,665 thousand tons, which will result from growing tendencies in the national economy after the pandemic and many war refugees from Ukraine.

According to the data of the International Sugar Organization, world sugar production increased in the 2021/2022 season by 0.9% to 170.5 million tons, as increased beet sugar production (by 7.9%) compensated for the drop in cane sugar production (by 0.9%). World consumption increased by 0.7% to 172.4 million tons. As a result, final stocks decreased to 94.4 million tons, the relation of which to consumption decreased by 1.6 percentage points, up to 54.8%. The decline in final stocks triggered an increase in world raw and white sugar prices that benefited domestic exporters.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek środków produkcji dla rolnictwa (49) • maj 2022,
2. Rynek drobiu (61) • maj 2022,
3. Rynek mleka (62) • maj 2022,
4. Rynek zbóż (62) • czerwiec 2022,
5. Rynek rzepaku (61) • czerwiec 2022,
6. Rynek mięsa (62) • czerwiec 2022,
7. Rynek owoców i warzyw (60) • lipiec 2022.

WARUNKI PRENUMERATY I SPRZEDAŻY

Zamówienia na prenumeratę i sprzedaż wersji papierowej oraz na e-wydania można składać drogą elektroniczną na adres: dw@ierigz.waw.pl.

Więcej informacji na stronie <http://ierigz.waw.pl/publikacje>.

Ewentualne pytania prosimy kierować na adres e-mail: dw@ierigz.waw.pl lub kontaktując się telefonicznie – Barbara Walkiewicz, tel. 22 50 54 685 w godz. 8⁰⁰–16⁰⁰.

Prenumeratę i sprzedaż pojedynczych egzemplarzy prowadzi Dział Wydawnictw IERiGŻ PIB, 00-002 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20 (wejście od ul. Szkolnej 2/4), pokój nr 3.

Prenumerata roczna 1 egz. (1 numer) w 2022 roku wynosi 150 zł (w tym 8% VAT).

Zamówienia na prenumeratę wraz z dowodem wpłaty prosimy przysyłać na adres:

- Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowy Instytut Badawczy, Dział Wydawnictw, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
- e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Przedpłaty na prenumeratę należy wpłacać na konto Instytutu:
PEKAO S.A. IV O/Warszawa nr 68 1240 1053 1111 0010 1493 6433
W tytule przelewu prosimy podać tytuł analizy i jej numer.

Druk i usługi poligraficzne dostosowane do Twoich potrzeb!

Wykorzystujemy nowoczesne systemy druku cyfrowego dające wierne odwzorowanie obrazu, pozwalające w krótkim czasie na druk czarno-białych i barwnych materiałów w najwyższej jakości.

W naszej ofercie znajdują Państwo **usługi drukarni** (wizytówki, ulotki, papiery firmowe, foldery, broszury, książki, gazetki reklamowe, plakaty, materiały szkoleniowe, nadruki na kopertach, widokówki, zaproszenia, identyfikatory, dyplomy, etykiety, naklejki) jak i cały wachlarz **usług introligatorskich**.

Zaproponujemy indywidualną wycenę i dobór najlepszej techniki wydruku, aby otrzymany finalny produkt cechował się najlepszą jakością i atrakcyjną ceną.

Zapraszamy do korzystania z naszych usług

Dział Wydawnictw
ul. Szkolna 2/4

tel. (22) 50 54 520, (22) 50 54 430
fax (22) 50 54 636, e-mail: dw@ierigz.waw.pl

Prenumerata (1 numer) w 2022 roku wynosi 150 zł (w tym 8% VAT).
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa. Tel.: (22) 505-46-85
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>